

วิชา ภาษาไทย

ม.ต้น ตอนที่ 18

เรื่อง โวหารภาพพจน์

โทย พิทอส์พ วรณ อนันตวงษ์ โรงเรียนกวดวิชาภาษาไทยพิทอส์พ

สามารถรับชม **รายการสอนศาสตร์** ได้ทาง
ทรูปลูกปัญญา True Visions ช่อง 9 และ PSI ช่อง 334
www.truelookpanya.com/tv facebook.com/sonsart

true
ปลูกปัญญา

โหวตภาพพจน์ : โหวตเปรียบเทียบ

โหวต
ภาพพจน์

การใช้ภาพพจน์ คือ การใช้ถ้อยคำเพื่อสร้างภาพในใจ(จินตภาพ) แก่ผู้อ่าน
โดยการใช้โวหารกล่าวอย่างไม่ตรงไปตรงมา เช่น

1. **อุปมา** คือ การเปรียบเทียบสองสิ่งที่แตกต่างกันแต่มีลักษณะเด่น
เหมือนกัน โดยใช้คำเชื่อม เช่น

“สัตว์ในน้ำจ๋าแพ้แก่พิลื้อ

เปรียบเหมือนเนื้อเห็นพยัคฆ์ให้ชักหลัง”

“สามสิบสามเศียรโสกา

เศียรหนึ่งเจ็ดงา ตั้งเพชรรัตนรุจี”

อุปมา

2. อุปลักษณ์ คือ การเปรียบเทียบสองสิ่งที่แตกต่างกัน แต่มีคุณสมบัติบางประการร่วมกัน โดยเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเป็นสิ่งหนึ่งโดยตรง หรือเปรียบเทียบโดยใช้คำว่า “คือ” “เป็น”

“ขอลาแก้วแววตาไปธานี

“ความรู้คู่เปรียบด้วย

สุจริตคือเกราะบัง

ปัญญาประดุจตัง

สติต่างโล่ป้อง

อย่าราคะขุ่นข้องให้หมองมัว”

กำลัง กายแเฮ

ศาสตร์พ้อง

อาวุธ

อาจแกล้วกลางสนาม”

เรียนที่ไหนก็ได้

3. บุคคลวัตหรือ..... คือ การกล่าวถึงสิ่งที่มีใช้มนุษย์
ราวกับเป็นมนุษย์โดยการใช้คำที่แสดงกริยาอาการ การกระทำ ความรู้สึก
นึกคิดแบบมนุษย์

“โถสะอาจจะโตตโลดข้ามรี้ว

“สัตว์ภันท์บรรพตทั้งหลาย

ประนอมประนมชมชัย”

“กระต่ายตัวหนึ่งยืมเยาะเต่าว่า

ไม่เกรงกลัวบัญญัติเลย”

อ่อนเอียงเพียงปลาย

(ภูเขาสัตว์ภันท์น้อมไหว)

เท่าสิ้น เติงก็เช่า”

เรื่องคน

4. สักพจน์ คือ การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น โครมๆ เปรี๊ยะๆ

แปรี๊นๆ โหกๆ

“ตู่ตู่ปุ่ตู่ตู่

พรุพรุ”

“ถั่วถ่มกลิ้งฉิ่งฉ่างเสียงกร่างโครง

นาวาโคลงโคลนเลอะตลอดแถม”

“บ้างก่งคอกุกุกกุกไป

พุงเขาไฟพุบแพงที่แพงพาง”

A stylized logo for Thai language education. The text 'สอนภาษาไทย' (Learn Thai Language) is written in a colorful, bubbly font. The characters are multi-colored: 'ส' is blue, 'อ' is orange, 'น' is green, 'ท' is red, 'า' is yellow, 'ย' is purple, and 'ไทย' is blue. The logo is set against a light green background with a purple shadow.

5. อธิพนธ์ คือ การกล่าวที่เกินความจริง

“เรียนรำน้าเนตรถ้วม

ถึงพรหม

พาเทพเจ้าจ่อมจม

เซพม้วย

พระสุเมรุเปื่อยเป็นตม

กบทำว ลงนา

หากอกนิภูชู้พรหมด้วย

พีไ้วจ้งคง”

“อายุยืนหมื่นเท่าเสาศีลา

อยู่คู่ฟ้าดินไต้ตั้งใจปอง”

“เสียงพลให้ร้องเอาชัย

เลื่อนล้นสนั่นใน

พิภพเพียงทำลาย”

เรียนพิเศษ

6. สัญลักษณ์ คือ การใช้สิ่งหนึ่งแทนอีกสิ่งหนึ่ง

1. ข้อใดใช้ภาพพจน์

1. จะแหวะหาก้าทำนเหมือนเมื่อเป็นไวย ก็จะได้รับนิมนต์ขึ้นบนจวน
2. อายุยืนหมื่นเท่าเสาศิลา   อยู่คู่ฟ้าดินได้ตั้งใจปอง
3. โอ้เช่นนี้สีกาไต้มาเห็น   จะลงเล่นกลางทุ่งเหมือนมุ้งหมาย
4. จนตีกดาวพราวปร่างกลางอัมพร   กระเรียนร่อนร้องก้องเมื่อสองยาม

เรื่องคน

2. ข้อใดใช้ภาพพจน์

1. พระโศภนครวญเพลงวังเวงจิต	ให้คนคิดถึงถิ่นทิวสรวง
2. ว่าจากเรือนเหมือนนกมาจากรัง	อยู่ข้างหลังก็จะแลชะเง้อคอย
3. ถึงยามค้ำย่ำช่องจะร้องไห้	รำพึงไรรัญจวนหวนละห้อย
4. โอ้ยามตึกดาวเคลื่อนเดือนก็คล้อย	น้ำค้างย้อยเย็นดำที่อัมพร

เรือน
ทิพย์

3. ข้อใดใช้ภาพพจน์ต่างจากข้ออื่น

1. เธอคือโคมทองของชีวิตพี	นำส่งทางไวให้ตีเพื่อชีวิตนี้รื่นรมย์
2. เอาลำนํ้าใสเย็นนี้หรือมาเป็นเมรุทอง	เอานํ้าตกก้องเป็นกลองประโคม
3. แมมีไต้เป็นจันทร์อันสกา	ขอเป็นดาวดวงแจ่มแอร่มตา
4. ถึงโลกแตกแหลกเป็นพงคล	รักเต็มปรีไม่มีรู้คลาย

ร้อย
พิภพ

4. ข้อใดไม่ใช้กาพพจน์

1. หนึ่งสัมเทพรส
สัมหมินหล่นอาเกียรณ

2. อย่างหนึ่งสัมสันตาน
เรียกชื่อสัมเหมือนกัน

3. สัมหนึ่งสีพิวเหลือง
รชชาติก็พอดู

4. พรรณหนึ่งเรียกสัมจุก
เปลือกบางคิตบังอร

หวานปรากฏรสแบบเนียน
เปลือกบางอ่อนหนอนชอบใจ

หมอใช้การยาสำคัญ
กินบีได้ใช้ทำยา

มาแต่เมืองตรังگانู
รสสนิทหวานปานตาลชิม

พลห้ามสุกดูสลอน
โถมแบบบางร่างอย่างเขียน

เรียนพิเศษ

5. ข้อดีใช้ภาพพจน์มากกว่าหนึ่งชนิด

1. ตายระดับทับกันดังฟอนฟาง	เลือดนองท้องช้างเหลวไหล
2. เปรียบหนักชนกคุณ	ชนนี้คือกฐา
3. ปัญญาค่าเปรียบแก้ว	ก่อเก็
4. ตึงทับดับทิ้งห้อย	เหือดแห้งแสงหาย

ร้อย
พิภพ

6. ข้อความต่อไปนี้ใช้ภาพพจน์กี่แห่ง

ผลต่อเมื่อสุกไซรั
ภายนอกแดงดูฉ่ำ
ภายในย้อมแอมลงวัน
ตุ้ตตั้งคนใจร้าย

1. 1 แห่ง
3. 3 แห่ง

มีพรรณ
ชาติบ้าย
หนอนบ่อน
นอกนั้น ตุ้งาม

2. 2 แห่ง
4. 4 แห่ง

สอนพิเศษ

7. คำประพันธ์ต่อไปนี้ใช้ภาพพจน์กี่แห่ง

“พระนักสิทธิ์พิศดูเป็นครุพัก
เมื่อตัวเดียวเจียวกลายเป็นหลายพันธุ์
กินคนพุ่มปลาหญ้าใบไม้
เขี้ยวเป็นเพชรกลิตเป็นนิลลั่นเป็นปาน

หัวร่อหนักรูปร่างมันช่างขัน
กำลังมันมากนักเหมือนยักษ์มาร
มันทำได้หลายเล่ห์อ้ายเตรฉาน
ถึงเอาขวานฟันฟาตไม่ขาดรอน”

1. 1 แห่ง

2. 2 แห่ง

3. 3 แห่ง

4. 4 แห่ง

สอนพิเศษ

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 8 – 9

งานก็ต้องถูกงด

มองปีกอัปถุกยิต

วันหลังถ้ามีเวลา

น้ำตาท่วมรถที่พอนมาหลายปี

รถเครื่องถุกยิตบ้ายบายเพื่อนซี

จะซื้อเอ็งกลับมาอีกที

เรียนพิเศษ

8. คำประพันธ์ข้างต้นใช้ภาพพจน์ตามข้อใด

1. อติพจน์ และบุคลลวัต
2. สัญลักษณ์ และอุปลักษณ์
3. บุคลลวัต และสัญลักษณ์
4. อุปลักษณ์ และอติพจน์

9. คำประพันธ์ข้างต้นไม่สะท้อนปัญหาด้านใด

1. สังคม
2. แร่งงาน
3. ครอบครัว
4. เศรษฐกิจ

สื่อ
สร้างสรรค์

www.trueplookpanya.com